

Verksamhetsplan 2021

FSJ, Föreningen Sveriges
Järnvägsentreprenörer

*FSJ arbetar för en säker, attraktiv och lönsam bransch och vi bidrar
till samhällsnyttan*

FSJ arbetar för en säker, attraktiv och lönsam bransch

Vi bidrar till samhällsnyttan

Järnvägsentreprenörernas medlemsföretag arbetar med drift och underhåll, markarbeten, nybyggnation av järnvägen och utbildning. Tillsammans bidrar vi till samhällsnyttan genom att vara med i utvecklingen av ett säkert järnvägssystem som ska främja ett långsiktigt, hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Vår omvärld - en marknad i tillväxt och förändring

I dag trafikeras statens spåranläggningar av mer trafik än någonsin tidigare. Med önskemål från fler nya aktörer att bedriva spårbunden trafik samt ökad medvetenhet från allmänheten om att nå målen för ett fossilfritt Sverige 2045 kommer den att öka än mer, vilket ytterligare ökar kraven på infrastrukturens kapacitet och robusthet.

Den svenska järnvägsmarknaden är avreglerad både när det gäller spårbunden trafik och underhåll av infrastrukturen. Medlemmarna i föreningen är övertygade om att avseende effektivitet, kvalitet, kostnad och säkerhet har statusen på anläggningen avsevärt förbättrats då utförandet upphandlats i konkurrens, och vi ser en potential för vidare utveckling. VTI:s undersökning av Kristofer Odolinskis har även visat att övergången till konkurrensutsättning reducerat kostnaden för järnvägsunderhåll med mer än 11 % netto efter upphandlingskostnader för staten.

Trots detta envisas politiken med att gång på gång utreda hur järnvägsunderhållet ska organiseras. De långsiktiga marknadsförutsättningarna är helt avgörande om Sverige vill ha seriösa aktörer som bidrar till konkurrenstryck och kvalitet. Det är angeläget att stabilitet, förutsägbarhet och tydlighet skapas så att marknadens aktörer känner ett förtroende i att investera i såväl kompetens, utveckling och nya maskiner.

Branschen vill bidra till att Sverige får mer nytta av investerade medel och anser att nuvarande och nya resurser ska kunna leverera fler projekt och ett bättre underhåll. Det uppnår vi tillsammans med beställarna av underhåll genom produktivitetsutveckling, innovation samt effektivare arbets sätt i kombination med kontraktsformer som ger rätt incitament för entreprenörerna som driver samhällsnytta.

Utmaningar och möjligheter - en attraktiv och sund bransch i ständig utveckling

Med de fortsatt ökade satsningarna på järnväg och övrig spårbunden kollektivtrafik behöver branschen under kommande år rekrytera och bibehålla personal med rätt kompetens. Behovet av kompetensutveckling är också stort för att klara av teknologisk omställning. Rekryteringsbasen behöver breddas, vi tror på mångfald och möjligheten för fler att få utbilda sig inom järnväg. Ska vi lösa kompetensförsörjningen så måste vi tillsammans med Trafikverket stötta utbildningarna och få tillstånd nya. Därför är det också viktigt att vi fortsätter arbetet med att öka attraktionskraften till branschen genom att verka för en sund och säker järnvägsbransch.

Genom kontraktuella incitament för att främja säkerhet och med uppföljning och kontroll av reglerefterlevnad skapar vi en sund konkurrens inom järnvägsbranschen och attraktiva arbetsplatser. Bristen på järnvägsutbildningar gör det till en utmaning att finna framtida medarbetare och det gör att vi framöver ser att bristen på arbetskraft kommer bli märkbar och vi ser tydliga tecken på svårigheter att tillsätta resurser för kommande satsningar.

Vår inriktning 2021 – fortsatt branschsamarbete

Vårt långsiktiga arbete för en säker, attraktiv och lönsam bransch fortsätter. De aktiviteter vi gör inom varje område ska stärka våra fokusområden; Arbetsmiljö och Säkerhet, Kompetensförsörjning samt Upphandling och Marknad.

Arbetsmiljö och Säkerhet

Verksamhetsidé:

Det övergripande målet är en gemensam säkerhetskultur inom branschen och en 0-vision för olyckor. Vi arbetar för en sund bransch med rättvisa förhållanden för alla inklusive en säker arbetsmiljö. Många av medlemsföretagen deltar redan idag i FSJ:s Säkerhetsarbete och målet är att alla medlemsföretagen aktivt ska bidra till föreningens arbete för en sund och säker järnvägsbransch.

Nuläge:

Säkerheten inom det svenska järnvägssystemet är enligt Transportstyrelsens säkerhetsrapport för järnväg 2018 fortsatt hög men fortfarande sker olyckshändelser i och invid spår. För att branschen ska uppfattas som attraktiv är det viktigt att också arbetsmiljön anses säker. Vi arrangerar varje år en gemensam Säkerhetsdag för medarbetare i ledande befattningar för främjandet av en gemensam säkerhetskultur inom branschen, men med anledning av Covid-19 pandemin ställdes den in 2020.

FSJ:s Säkerhetsgrupp deltar kontinuerligt i järnvägsbranschens olika samverkansgrupper, en av de, för oss, viktigaste är Trafikverkets regelförändrings grupp där föreningen medverkar till att rätt regler tas fram för att arbeta säkert i spår. Vi har också gemensam remisshantering och ett avvikelssystem där vi rapportera in olyckor och tillbud enligt överenskommelse med Trafikverket. Målet är alla medlemsföretag ska rapportera in olyckshändelser.

Omvärldsanalys:

För att vi ska kunna komma vidare mot en ännu säkrare bransch så är det viktigt att vi också når framgång inom våra andra fokusområden. De olika områdena tangerar, överlappar och är beroende av varandra. Tex har övergången från direktplanering medfört en markant ökad säkerhet i spår. Det är också viktigt att vi fortsätter vår samverkan med Trafikverket, Kollektivtrafikmyndigheter, JBS och Seko.

Mål: Ingen ska förolyckas eller skadas på sin arbetsplats.

Kompetensförsörjning

Verksamhetsidé:

Det övergripande målet är att möjliggöra rekrytering av nya medarbetare till branschen genom att verka för fler utbildningsplatser. Och för att öka attraktionen till järnvägsbranschen är det viktigt för oss att arbeta för en sund bransch med rättvisa förhållanden för alla inklusive en säker arbetsmiljö.

Nuläge:

En av de största utmaningarna för svensk järnvägstrafik idag är det stora behovet av kompetensförsörjning. När infrastruktursatsningarna i den nationella planen genomförs kommer efterfrågan på arbetskraft att öka och redan idag råder kompetensbrist. Därför är det viktigt för FSJ att regeringen ger Trafikverket ett övergripande ansvar för kompetensförsörjningen till järnvägsbranschen. På så sätt säkerställs rätt antal utbildningsplatser för ett genomförande av den nationella planen.

Omvärldsanalys:

Kompetensbristen återfinns i nästan alla branscher vilket leder till att vikten av att vara en attraktiv arbetsgivare har blivit central. Ungas intresse för yrkesutbildning på gymnasiet minskar och fler vill satsa på program som leder till eftergymnasiala studier. Kostnaderna för yrkesutbildning ökar samtidigt som platserna och inriktningarna minskar – allt mer ansvar för regionernas kompetensförsörjning läggs på näringslivet och företagen. Bristen på yrkeslärare leder till att utbildningar läggs ut på företag. Att starta en järnvägsutbildning är dyrt eftersom det krävs en träningsanläggning.

Mål: Att verka för ett nationellt kompetenscenter för järnvägsutbildningar som utbildar behöriga järnvägstekniker för att möjliggöra rekrytering av nya medarbetare till branschen.

Upphandling och Marknad**Verksamhetsidé:**

Det övergripande målet är att verka för en stabil och förutsägbar marknad och att FSJ:s medlemmar är lönsamma över tid, samt att järnvägsunderhållet fortsatt upphandlas i konkurrens. Vi arbetar för en sund bransch med rättvisa förhållanden för alla inklusive en säker arbetsmiljö.

Nuläge:

Krisen till följd av pandemin är inte en fas, det är en *game changer*. Detta sätter järnvägsbranschen i en bra position, då satsningar på ekonomin inom infrastruktur traditionellt varit receptet för att lösa ekonomiska kriser. Men det är angeläget att stabilitet, förutsägbarhet och tydlighet skapas så att marknadens aktörer känner ett förtroende i att investera i såväl kompetens, utveckling och nya maskiner. Ett konkurrensutsatt järnvägsunderhåll driver utvecklingen och ger marknaden möjlighet att leverera innovativa lösningar.

Omvärldsanalys:

I dag trafikeras statens spåranläggningar av mer trafik än någonsin tidigare. Punktligheten har förbättrats samtidigt som kostnaden för järnvägsunderhållet har minskat. Den oro som utredningen av Framtidens Järnvägsunderhåll har skapat har lett till bristande investeringsvilja och att europeiska aktörer valt andra marknader för etablering. Situationen har också sannolikt bidragit till att nyckelkompetenser valt att söka sig till andra närliggande branscher, såsom anläggningsbranschen som haft en betydande tillväxt. Det behövs ett tydligt och långsiktigt politiskt ställningstagande avseende järnvägsunderhållet och att det inte ska bedrivas i egen regi av Trafikverket.

Mål: Att verka för en stabil och förutsägbar marknad. Och att utveckla nästa generations kontrakt tillsammans med Trafikverket.

	Säker	Attraktiv	Lönsam
Fokus	Arbetsmiljö & Säkerhet	Kvalitet & Kompetens	Marknad & Upphandling
Övergripande mål	<i>0-vision för olyckor</i>	<i>Möjliggöra rekrytering av nya medarbetare till branschen</i>	<i>Verka för en stabil och förutsägbar marknad</i>
Prioriterad fråga	Verka för att repetitionsutb ställs om till digitala lektioner under 2021 pg av Covid-19 pandemin	Fler utbildningsplatser som ger behöriga järnvägstekniker	Att FSJ:s bolag är lönsamma över tid
Prioriterad fråga	Verka för en gemensam säkerhetskultur på alla nivåer i organisationen	Att attrahera nya medarbetare till branschen	Verka för en annan typ av upphandling som inte styrs på lägst pris
Prioriterad fråga	Verka för att rätt regler tas fram så vi kan jobba säkert i spår	Att Trafikverket får ett övergripande ansvar för kompetensförsörjningen till järnvägen	Att underhållet fortsatt upphandlas i konkurrens

Ekonomi

Medlemsavgifterna anpassas till att täcka driften för FSJ. Tanken är fortsatt densamma, FSJ medlemsavgifter ska täcka kostnaden för styrelsearbete och kansli samt service till medlemmar och att driva branschfrågor.

Järnvägsbranschens Samverkansforum, JBS

FSJ deltar i JBS, Järnvägsbranschens samverkansforum inom arbetsgrupperna i följande initiativ: Kompetensförsörjning, Kommunikation, Säkerhet, Stärkt branschsamverkan samt TTT - Tillsammans Tåg i Tid.

Fyra gånger per år sammanträder JBS styrelse som beslutar om den gemensamma agendans prioriteringar och målsättning. Dessa organisationer innehar styrelseplatser: Trafikverket, Svensk Kollektivtrafik, SJ, Green Cargo, Tågföretagen och Jernhusen, MTR och Byggföretagen.

JBS anordnar en konferens och ett strategiseminarium varje år. På www.Trafikverkets/JBS hemsida finns arbetet under året redovisat.